UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv, Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs, Et Vitiis Contrariis, In ...

De Ivstitia Et Ivre, Continens Tractatvs De Prvdentia, Fortitvdine, & temperantia, de Ieiunio, & Iustitia generaliter sumpta, de Iustitia commutatiua, nempe de Pactis, & Contractibus in genere, de Promissione, & Donatione liberali, de Commodato, & Deposito, de Mutuo, & Vjura, de Emptione, & ...

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

9. An minor, & maior in eadem causa concurrentes concessa restitutione minori censeatur maiori concessa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-76677

Visual Library

bas.*cap.*1.*de in integrum restit.n.*18, *& in cap. penult. de rebus Eccles.non.alienand.*10. Felin.*col.* 3. Maranta.*de ord. iudic.* 6. *par.vers.secundus actus.n.*101.Bernard Diaz de Lugo.*reg.*219. *limitat.*2.Didac.Perez.*in leg* 1. *tit.*4.*lib.*3. *ordinam.vers. item fallit* Gregor.Lopez *leg. fin.tit.*19.*part.*7. *Gloss.*1. Auendano.1. *p.prætor. cap.* 4. *num.* 12. Gutierr.*lib.* 1. *canon.qq.cap.*54.*n* 10. Ducuntur ex Doctrina Innocentij. *in cap. cum sit generale de foro competen.* vbi inquit quod quando Ecclesia aliquo speciali beneficio iuuatur in aliqua causa posset in ea iudicem Ecclesiasticum adire,& indicat Textus.*in cap.*1.*de in integ.restit.*& apertius *cap. penult. de rebus Ecclesiæ non alienan* Nam quod Couarruu. dixit iudicem illum Ecclesiasticum esse simul iudicem laïci ob iurisdictionem temporalem sine fundamento dictum videtur,cum ipse sibi obiiciat dici posse diuinasse.

Quod non solùm habet verùm in bonis Ecclesiæ pertinentibus ad fabricam, sed in bonis mensæ capitularis antequam singularibus adiudicentur, quia verè & sunt propriè bona Ecclesiæ, cum capitulum Ecclesiæ chatedralis, Ecclesia in iure nuncupetur. *c.apostolica.*56.*dist. cap. cum clerici de verbor. signific.* & vtrobique Glossa. Vnde si in his bonis Ecclesia lædatur,restitui potest per iudicium ordinarium ipsius Ecclesiæ sicuti tradit latè Rodoan. *tract.de reb. Eccles. non alienand. q. de restitut. in integ.* §.7.Sfortia Oddus. *de restitut. in integ.* 1. *p. q.* 32. *ar.*15. *num.* 123. *&.* 124. Ioann. Gutierr. *dicto. lib.*1. *canon.qq.capite* 34. *num.*10.

6 Non tamen extendenda est hæc doctrina ad ipsos clericos quoad bona ipsa sibi propria seu patrimonialia. Nam priuilegia concessa Ecclesiæ, eiusque bonis non competunt clericorum bonis quatenus bona ipsorum sunt, nisi in casibus à iure expressis. Non enim decebat bona clericorum quæ pro ipsorum voto in quemcunque vsum destinantur,& ad hæredes etiam extraneos transmittuntur eisdem priuilegiis gaudere quibus gaudent bona Ecclesiæ in cultum Dei, ministrorum sustentationem,pauperum subsidium designata. Sicuti pluribus comprobat Couarruu. 1. *var.cap* 4. *n.* 3.Menchaca *de succiss. creat.* §. 10 .*n.* 659. *&* §. 22.*num.*42.Ioann.Gutierr.*lib.*1.*canon.qq. cap.*34.*n.*12. Molina. *d. disp.*573. *vers. dubium est.* Neque refert aliqua ex his bonis pro patrimonio ad ordines suscipiendos fuisse clericis assignata. *iuxta cap. Episcopus de Prabendis.*. Nam ea assignatio solum præstat clerico facultatem, vt iuxta sacros canones, ordines suscipere possit, cum habeat vnde decenter sustentari, non tamen ea bona inter bona Ecclesiastica constituit, aut eis priuilegia bonorum Ecclesiasticorum communicat. Vt rectè alios referens aduertit.Couarruu.*dict.lib.*1.*variar.cap.*4.*n.*4.

7 Ex delegatione autem inquit Gregor. Lopez.*d. leg.* 8. 6. *tit.* 19 *par.*6.quem sequitur Mol. *dicta disp.*573. *vers. addit.* iudex causa restitutionis in integrum erit delegatus à principe,seu à iudice ordinario, quia nullibi est prohibitum hanc causam delegari posse.Item delegatus ad vniuersitatem causarum. Quinimò delegatus ad vnam causam specialem,si in ea causa minor reperiatur læsus, petere coram ipso restitutionem poterit, quia non petit directè sed incidenter. Iudices autem iurisdictionem habentes absque territorio. Vti sunt Rectores scholasticorum, & aliqui religionum iudices existimat Gregor. Lopez, cum Paulo. *in leg, fin. Cod. vbi & apud quem.* non posse de causa restitutionis cognoscere. Sed vt rectè aduertit Molin. *supra*, dicta lex finalis non negat his potestatem cognoscendi de causa restitutionis, sed delegatis ab eis,& merito quia ipsi sunt quasi delegati. Deinde iudices pedanei quales sunt vicarij Episcopi aliquorum locorum particularium tribunal non constituentes nequeunt de restitutione in integrum iudicare.Sicuti tradit Glossa. *in dicta leg. fin. Cod.vbi & apud quem.* Et idem est de arbitris quibus non est data administratio, sed iurisdictio & non absoluta sed inter consentientes tantum qui de restitutione non cognoscunt *vt in dicta leg. fin.* habetur. Tametsi Glossa *ibi*, & Salicet post Barthol existiment coram eis compromitti posse iudicent, debeat nerestitutio concedi. Quod Baldo non probatur.

§. IX.

An minor, & maior in eadem causa concurrentes, concessa restitutione minori censeatur maiori concessa?

1 *Affirmatiuè respondetur, si causa indiuidua sit, secus si diuidua*
2 *Qualiter cognoscenda sit causa diuidua, vel indiuidua?*

1 PEndet huius puncti intelligentia ex cognitione materiæ satis difficilis,& obscuræ diuiduæ,& indiuiduæ.Si enim causa circa quam est,restitutio concedenda diuidua sit,omnes conueniunt restituto minore maiorem non restitui. Vt expresse habetur *leg. vnica. Cod. si in communi.* At si omni ex parte indiuisa causa sit cum diuidi nequeat,nequit minor restitui quin maior etiam restituatur. Vti colligitur *ex leg. si in communi. ff. quemad.restitut, amittant. leg. per fundum.ff. de seruitutib. rusticor. prædior. leg.in vsu.ff de verbor.significat.leg.rescriptum.ff. commun.prædior.leg si autem plures.ff.de aqua pluuia arcenda.& reg.quod omnes tangit.de reg. iur. lib.* 6.

2 Vt autem cognoscas quando causa indiuidua sit, vel diuidua, attendere debes vsum illius, quem si minor independenter à maiore,vel è contra expeditum habeat,causa illius diuidua erit,& restitutio illi concessa, non censebitur concessa maiori. Secus verò si nullus illorum absque alterius consensu vsum habere potest exemplis res manifestatur. Si enim minor simul cum maiori habet seruitutem ducendi aquam,iter agendi, &c. per aliquod prædium, & hanc vterque seruitutem remittat facta postmodum restitutione minori non censetur maior restitutus quia causa erat diuidua,poterat enim minor,independenter à maiore iterfacere,& aquam ducere per illud prædium:quot enim sunt personæ quibus prædium illud seruire potest tot seruitutes multiplicantur, vt de se est perspicuum At si alicuius domus,castelli, prædij indiuisibilis minor,& maior dominium habeant, cum nullus illorum possit illud independenter ab alio vendere,alienare.aut seruitutem constituere,vel ius seruitutis ei annexæ remittere,si gratis,vel pretio accepto vterque alienauerint, aut seruitutem constituerint, vel ei debitam remiserint, & ab hac alienatione, seu remissione minor restituatur, maior restitutus censetur, cum nequeat vnum sine alio consistere:& in hoc sensu loquitur *lex loci corpus, & lex. si in communi.*& aliæ *n.præcedenti* allatæ.Vide Ant.Gom. *t.*2. *cap.* 10.*n.*15.*& cap.*14.*num.*10.Mol.*tract.*2.*de iust. disp.*573. *vers quando.*

DISPVTATIO II.

De promissione, & donatione liberali.

HVcusque actum est de his, quæ communia sunt cuilibet contractui. Nunc singulis contractibus initium damus. Sumimus exordium à promissione, & donatione liberali, vt potè cuius explicatio facilior est, & quam reliqui contractus aliquo modo supponunt.

PVNCTVM I.

Quid sit promissio, pollicitatio, stipulatio & donatio,& qualiter differant?

1 *Quid sit promissio?*
2 *Libera debet esse.*
3 *Spontanea.*
4 *De re licita.*
5 *Ante promissarij acceptionem est pollicitatio.*
6 *Quid sit stipulatio?*
7 *Quid donatio?*
8 *Qualiter inter se differant?*

1 PRomissio ex communi omnium sententia est datio fidei libera & spontanea de re licita. Vt autem fidem alicui des, debes, cũ illo verbis vel signis loqui;& media locutione promissum, manifestare. Vti dixi 3.*p.tract.*28.*de matr.punct.*2.*n.*8.& præter Doctores *ibi* relatos docent Ant.Gomez.*t.*2. *de contractib. cap.* 9.*n.*1. Lessius.*lib.*2.*cap.*19.*dub.*1.*&* 6.Rebell. 2.*p. de oblig.iustit.lib.*18.*q.*1.Paul.Layman.*lib.*3.*sum.sect.*5. *tract.*4.*cap.*1.*n.*3. ea vero manifestatio non est tantum de voluntate concepta promissum exequendi, sed de obligattione fidei,seu fidelitatis pro illius executione suscepta, alioquin non esset promissio, sed propositum Vt aduertit Sotus *lib.*7.*de iustit.q.*1.*ar.*2.Mol.*tract.*2. *disp.*261.*in princ.*Lessius.*d.cap.*18.*dub.*1.*n.*5.Rebell.*d.q.*1.*n.*5.& alij passim.

2 Insuper debet esse libera, quia absque libertate quæ ad peccandum mortaliter requisita est nequit promissio constitui. Non enim censendus quis est legis obligationem sibi imponere,nisi plenè vt homo rationalis operetur.Sicuti tradit Nauarr.*cap.*18.*n.*7. Lessius.*d.dub.*1.*n.*1 Rebell.*q.*1.*n.*4.

3 Addidi *spontanea*,vt excluderem omnem vim,metum,& coactionem iniustam etiam leuem, nam ea interueniente nulla est promissio cum nulla sit illius exequendæ obligatio. Non enim coactione obligari potes ad præstandum quod statim repetere potes, & accipiens reddere tenetur. At si promissum dones donatio valida est, si animum donandi habuisti, tametsi actione doli & metus causa rescindi possit, quia non metus causa rescindi

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN